

עמ"ת 6799/10/22 - יבגני אלכסיינקו נגד משטרת ישראל - תחנת זבולון

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 6799-10-22 אלכסיינקו(עציר) נ' משטרת ישראל - תחנת זבולון

בפני העורר	כבוד השופטת אילת דגן
יבגני אלכסיינקו (עציר) ע"י ב"כ עוה"ד יגאל טרובמן	
נגד המשיבה	משטרת ישראל - תחנת זבולון ע"י ב"כ עוה"ד עמית רון

פסק דין

לפניי ערר על החלטת בית משפט השלום בקריות (כב' השופטת א. ביטון פרלה) במ"ת 41-22 מיום 28.09.2022 במסגרתה הורה בית המשפט על הגשת תסקיר מעצר והארכת מעצרו של העורר עד החלטה אחרת.

תחילה, נקבע דיון ליום 20.10.2022, ברם, לאחר ששירות המבחן הודיע שלא יוכל לעמוד בזמנים וביקש אורכה להגשת התסקיר, דחה בית המשפט את מועד הגשת התסקיר ליום 10.11.2022 ואת המשך הדיון ליום 15.11.2022.

העורר טוען כי טעה בית משפט קמא בכך שלא הורה על שחרורו של העורר לחלופת המעצר שהוצעה- קהילה טיפולית "אילנות" המוכרת אף על ידי שירות המבחן ומשרד הרווחה אשר הסכימה לקלוט את העורר, וזאת חרף המצב העגום השורר בשירות המבחן שאינו מאפשר הגשת תסקירי מעצר תוך פרק זמן סביר.

ביום 29.07.2022 הוגש כתב אישום נגד העורר המייחס לו עבירות של איומים, הפרת הוראה חוקית ותקיפה סתם. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים.

בדיון מיום 03.08.2022 אישר ב"כ העורר את קיומן של ראיות לכאורה וקיומה של עילת מעצר וביקש לדחות את מועד הדיון לצורך איתור חלופת מעצר טיפולית עבור העורר אשר סובל מהתמכרות לאלכוהול. בית המשפט נעתר לבקשה והורה על דחיית מועד הדיון ליום 10.08.2022. בדיון באותו יום הודיע ב"כ העורר כי ישנה חלופה טיפולית שנבחנת עבור העורר וביקש דחייה לשם מיצוי הליך איתור החלופה.

בית המשפט החליט להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים תוך שציין כי עם איתור החלופה ניתן יהא לפנות לבית המשפט להגשת בקשה מתאימה.

ביום 16.08.2022 נעתר בית משפט קמא לבקשת העורר והורה לשב"ס לבצע לעורר בדיקות רפואיות הנדרשות לשם בחינת קבלתו לטיפול בקהילת "אילנות" וכן לאפשר לעורר עריכת ריאיון קבלה לקהילה.

ביום 19.09.2022 לאחר השלמת ביצוע הבדיקות הרפואיות הנדרשות וריאיון הקבלה, הודיעה הקהילה הטיפולית לבית המשפט כי היא מוכנה לקבל את העורר וכי נקבע מועד קליטה עבורו ליום 02.10.2022.

בשים לב לאמור, הגיש ב"כ העורר בקשה לעיון חוזר בה עתה להורות על שחרורו של העורר לקהילה הטיפולית הנ"ל. ברם, בית המשפט הורה על הפנייתו לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר שמועד הגשתו נדחה לבקשת השירות ליום 15.11.2022. מכאן הערר.

לטענת העורר, נופל עניינו לגדר המקרים בהם יש לבית המשפט את הכלים לעמוד על טיב החלופה, גם ללא מעורבות שירות המבחן והדבר נכון ביתר שאת, שעה ששירות המבחן סובל ממחסור חסר תקדים בכוח אדם שגורם לעיכובים בלתי סבירים במתן התסקירים.

כך בעניינו, העורר נתון במעצר החל מיום 21.07.2022 ועד מועד הדיון בתסקיר יהא נתון במעצר פרק זמן מצטבר הקרוב לארבעה חודשים באופן שפוגע בצורה לא מידתית בזכויותיו.

העורר מפנה לשורת פסקי דין שנתנו בעניין זה ולפיהם בשים לב לזמן ארוך ובלתי סביר בשל קשיי כוח אדם בשירות המבחן, רשאי וצריך בית המשפט לבחון כמידת יכולתו ולהחליט ככל שהדבר ניתן, גם בטרם קבלת התסקיר.

העורר טוען כי הינו צעיר, נעדר עבר פלילי, סובל מהתמכרות לאלכוהול והחלופה המוצעת יהא בה כדי לאיין את המסוכנות בשל ריחוקה ממקום ביצוע העבירה ובשל היות החלופה מוסד סגור ומפוקח שהעורר לא יוכל לצאת ממנו.

בשהייה במוסד כזה יהא גם כדי ליתן מענה לבעיית השימוש באלכוהול אשר עמדה ברקע ביצוע המעשים המיוחסים לעורר תוך שהעורר כפוף לסדר יום וכללי המשמעת במקום.

המשיבה מבקשת לדחות את הערר. לטענתה, העורר לא עומד בתנאים שנקבעו בבש"פ 1981/11 **מדינת ישראל נ' סוויסה** באשר לשחרורם של עצורים לחלופת מעצר טיפולית בשלב המעצר, שכן העורר פנה למרכז רפואי ויקטוריה לטיפול בנפגעי אלכוהול וסמים לא אופייניים, התאשפז בתאריך 05.07.2022, ברם, סיים את הטיפול ביום 12.07.2022 לבקשתו לאחר שלא קיבל את התרופות שביקש וסורב. כך, הוא לא עונה על התנאי של התחלת טיפול שיקומי ולהפך, הוכיח שאינו מתאים לטיפול כזה ולא הוכיח סיכויים ממשיים להצלחת ההליך.

סטייה מהלכת סוויסה תתאפשר, לטענת המשיבה, רק במקרים חריגים ובמשורה, דבר שלא מתקיים בעניינו.

לטענתה, דרך המלך בעבירות אלימות במשפחה טרם שחרור בתנאים, היא קבלת תסקיר.

דין והכרעה

לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובהחלטות בית המשפט והמסמכים המצויים בתיק שהוצגו לעיוני, דין הערר להתקבל.

אני סבורה כי שגה בית המשפט קמא משעמד על כך שלא תינתן החלטה בטרם יוגש תסקיר שירות המבחן חרף העובדה ששירות המבחן הודיע שאין ביכולתו לעמוד בזמנים סבירים, ויוכל להגיש את התסקיר רק בעוד כחודש ימים מהיום ובאופן שהעורר יהא נתון במעצר כארבעה חודשים.

בנסיבות ענייננו, נראה כי העניין נופל לגדר המקרים בהם בית המשפט רשאי היה לשקול בעצמו והיו לו את הכלים לעמוד על טיב החלופה המוצעת אף טרם מעורבות של שירות המבחן. בענייננו, מדובר בקהילה "בית אור אביבה-קהילת אילנות" מוסד טיפולי מוכר על ידי שירותי הרווחה ושירות המבחן. לעורר נערכה בדיקה רפואית וראיון אישי והוא נמצא מתאים לטיפול שם. בהתאם להודעה שהוגשה לבית משפט קמא, תהליך הטיפול בקהילה נמשך כשנה בתוך מסגרת סגורה בה שוהים המטופלים במעמד של חלופת מעצר/ מעצר בית. בהגעת המטופל לקהילה הוא כפוף לתכנית הטיפולית הנהוגה במקום כולל גבולות, סדר יום ומשמעת ברורה. בחודשים הראשונים לטיפול המטופלים אינם מורשים לצאת מחוץ לכותלי הקהילה ואם הם נזקקים ליציאה למטרות רפואיות או טיפוליות, הדבר נעשה לאחר קבלת אישור בית המשפט ובליוי של מי מהצוות. רק בשלב ב' לאחר כחצי שנה, מתחיל המטופל לצאת עם ליווי. עוד מוסיפה רכזת הטיפול בפנייתו לבית המשפט, כי במידה והמטופל יעזוב את הקהילה או יועזב, יפעל המקום ליידוע בית המשפט/המשטרה וייצמד לפרוטוקול שמתייחס להפרת תנאים (ראו מכתב הקהילה הטיפולית לסנגור שהועבר גם לבית המשפט מיום 19.09.2022).

בבש"פ 27/15 יונס נ' מדינת ישראל קבע השופט עמית בין היתר, כי: "במקרים בהם על פניהם ניתן להסתפק בחלופת מעצר שניתן לעמוד על טיבה בבית המשפט- אין טעם להזמין תסקיר שירות המבחן... פעמים רבות בית המשפט עצמו יכול לבחון את טיב החלופה ולעמוד על קנקנם של המפקחים והערבים... אלא שבהאידנא ההסתמכות האוטומטית על שירות המבחן גורמת לכך שבית המשפט משהה את החלטתו עד לקבלת תסקיר מעצר ובכך נמצאנו מאריכים את מעצרו של הנאשם שלא לצורך".

אין חולק שבענייננו קיימות ראיות לכאורה לביצוע המיוחס לעורר ואין גם חולק שהרקע להתנהלותו הוא בין השאר התמכרותו לאלכוהול. אין גם חולק שהעורר נעדר עבר פלילי ונראה כי חלופת מעצר מוסדית סגורה, מוכרת, עשויה לשמש חלופה טובה לאיון המסוכנות. בהקשר זה אף אציין כי החלופה נמצאת באזור השרון, במרחק רב ממקום ביצוע העבירה- ביתה של אמו בנהריה, מרחק מספיק על מנת ליידע את המשטרה במידה והעורר יעזוב את הקהילה הסגורה ללא רשות.

בנתונים אלה, ובשים לב לתקופה הארוכה עד לקבלת התסקיר, המעמידים את מעצרו של העורר על כמעט ארבעה חודשים, בית המשפט אינו מנוע מלהידרש בעצמו לבחינת החלופה ובנסיבות העניין צריך היה לבחון בעצמו חלופה זו.

אשר לטענה לפיה העורר אינו עונה על החריגים שבהלכת סוויסה, בשל העובדה שהליך קודם לא צלח, אינני סבורה כי

באותו הליך שהסתיים אחרי שבוע, יש כדי להצביע על כך שהעורר לא בשל ולא יהא בשל בעתיד לקבלת טיפול של גמילה. להפך, אותו מסמך שהוצג מלמד שהעורר ביקש להגיע באופן וולונטרי מבלי שהיה חייב, לאשפוזית, דבר המלמד על הרצון לעבור הליך טיפולי. ההליך הופסק בשל העובדה שביקש לעזוב מחמת העובדה שלא קיבל תרופות להן נזקק לטענתו. היינו, מדובר על השלב של גמילה פיזית שהעלה קושי. כאן, להבדיל, העורר מצוי במעצר מזה מספר חודשים באופן שעניין התסמינים הפיזיים שעוררו שם את הקושי כבר לא רלוונטי לאחר זמן רב זה שהוא נתון במעצר.

לסיכום, תסקיר שירות המבחן איננו בבחינת חובה בענייננו כתנאי להחלטה, אלא כלי עזר לשופט להסתייע בו. מקום שהוצעה חלופה טובה, מוסדית עם פיקוח של 24 שעות ביממה 7 ימים בשבוע, על ידי גוף שיכול לא רק לאיין את המסוכנות אלא אף להעניק פוטנציאל שיקומי, היא חלופה ראויה ובמיוחד צריך היה לשקול אותה נוכח העובדה שאנו מצויים בתקופה של חוסר כוח אדם בשירות המבחן שגורם לעינוי דין בלתי מידתי בנסיבות ענייננו.

לפיכך, אני מקבלת את הערר ומורה על שחרור העורר לחלופה המוצעת בשיטת "מדלת לדלת" ובהתאם לנכונות הקהילה אילנות בדבר המועד שניתן יהא לקבל שוב את העורר לטיפול.

עד הסדרת עניין זה, ימשיך העורר לשהות במעצר ומעת שתתאפשר העברתו, העניין יתבצע.

**ניתן היום, י"ח תשרי תשפ"ג, 13 אוקטובר 2022, בהעדר
הצדדים.**